

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk

106 20 Stockholm

Uppdrag till Statens skolverk att utforma utbildningsinsatser om alkohol, narkotika, dopning och tobak

Regeringens beslut

Statens skolverk ska erbjuda utbildningsinsatser med syfte att stödja skolornas undervisning om alkohol, narkotika, dopning och tobak. I uppdraget ingår också att stödja skolornas generella arbete med skolframgång och ett gott skolklimat. Utbildningsinsatserna ska ta sin utgångspunkt i förebyggande åtgärder som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Insatserna ska rikta sig till rektorer och annan personal i grund- och gymnasieskolan.

Skolverket ska inhämta kunskaper om hur skolorna bedriver undervisning om alkohol, narkotika, dopning och tobak. Verket ska även inventera det stödmaterial som finns på området och bedöma behovet av ytterligare material. Om Skolverket bedömer att det finns behov av ett nytt stödmaterial, ska ett sådant utformas och spridas till skolhuvudmännen. I arbetet ska Skolverket ta tillvara erfarenheterna från Folkhälsoinstitutets regeringsuppdrag ”Skolan förebygger”.

För planering av insatserna, inhämtande av kunskaper om undervisningen, inventering och eventuell utformning av stödmaterial får Skolverket för 2011 använda en miljon kronor av det på statsbudgeten under utgiftsområde 9 för budgetåret 2011 uppförda anslaget 2:7 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiska åtgärder.

Skolverket ska senast den 2 maj 2011 redovisa en plan för hur myndigheten avser genomföra uppdraget och utbildningsinsatserna för åren 2011–2014.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 oktober 2014. Skolverket ska också årligen i samband med årsredovisningen lämna en rapport om hur uppdraget

genomförs. En utvärdering av utbildningsinsatserna ska ingå i slutredovisningen.

Skälen för regeringens beslut

Av budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1 utg. omr. 9) framgår att alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksprevention kommer att ges hög prioritet under den kommande mandatperioden. Den närmare inriktningen för detta arbete kommer att presenteras i en samlad strategi för perioden 2011–2015. Arbetet med alkohol, narkotika, dopning och tobak ska även fortsättningsvis bidra till en långsiktigt hållbar struktur som skapar förutsättningar för ett samordnat, effektivt och kunskapsbaserat arbete. Av budgetpropositionen framgår vidare att regeringen prioriterar fortsatt samverkan kring kunskapsbaserade insatser riktade till bland annat barn och ungdomar. Detta uppdrag till Skolverket utgör en del av de förebyggande insatser som riktar sig till ungdomar som beskrivs i regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken.

I *Regeringens åtgärdsprogram för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2010* framgår att skolan är en av flera viktiga arenor för att främja barns och ungdomars hälsa och för att arbeta med alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksprevention. Skolans ansvar för frågor som rör hälsa och livsstilsfrågor anges i läroplaner och kursplaner. I läroplanerna betonas rektorns ansvar för att eleverna får kunskaper inom vissa ämnesövergripande kunskapsområden, däribland undervisning om alkohol, tobak, narkotika och andra droger.

Inom ramen för regeringens samordnade arbete med frågor som rör alkohol, narkotika, dopning och tobak har Skolverket lämnat in lägesrapporter för år 2009 och 2010. I rapporterna lyfter Skolverket fram att skolframgång och ett gott skolklimat är viktiga skyddsfaktorer för ungdomars hälsa. Genom hälsofrämjande skolutveckling kan skolorna arbeta långsiktigt med alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksprevention. Hälsofrämjande skolutveckling innebär att skolorna arbetar med generell skolutveckling för att elever ska uppnå goda resultat och trivas i skolan och att öka kvaliteten i den specifika undervisningen om alkohol, narkotika, dopning och tobak. Av rapporterna framgår också att undervisningen behöver bli mer relevant för ungdomar och ta sin utgångspunkt i ungdomars egna tankar, frågor och erfarenheter för att på så sätt komma bort från den traditionella undervisningen inom området.

Skolverket har genomfört flera insatser som bidrar till ett långsiktigt förebyggande arbete inom området. Verket har till exempel genomfört insatser för att stärka skolornas arbete med värdegrund, kränkande behandling och jämställdhet. Regeringen anser nu att dessa insatser bör kompletteras med utbildningsinsatser om alkohol, narkotika, dopning och tobak som tar sin utgångspunkt i metoder som bygger på forskning

och beprövad erfarenhet samt i hälsofrämjande skolutveckling. Därutöver bör skolans ordinarie kontakter med hemmen kring elevens lärande och utveckling tas till vara i detta arbete.

För uppdraget får Skolverket för 2011 använda en miljon kronor. Förutsatt att riksdagen beviljar medel för ändamålet avser regeringen att anslå totalt ytterligare 10 miljoner kronor för åren 2012–2014.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Klara Granat